

na ElT, a może na gorące dyskusje studentów w Rynku

ZDJĘCIA: PAVEL RELIKOWSKI

Zbigniew Sebastian wierzy, że kołem zamachowym rozwoju jest kapitał. Jan Waszkiewicz przypomina prezydentowi Wrocławia, że szwankuje jego współpraca z sąsiadami zza miedzy

Obserwujemy tam wyludnienie przestrzeni publicznych.

Studenci, którzy nocą przenoszą się z jednego pubu do drugiego to wartość miasta?

ZBIGNIEW MAĆKÓW: Tak, właśnie że tak. Przecież ci młodzi ludzie generują aktywność. Jedzą w tych wszystkich lokalach...

JAN WASZKIEWICZ: ...i rozmawiają. To najważniejsze. Miasto tworzy kulturę przez zacieśnianie relacji międzyludzkich.

A ci ludzie, wrocławianie i studenci często cieszą się, że Wrocław będzie miastem wieżowców.

ZBIGNIEW MAĆKÓW: Dla mnie postrzeganie nowoczesności miasta poprzez pryzmat liczby wieżowców jest trochę dziewiętnastowieczne. Bo właśnie w XIX wieku i na początku XX ludzie, którzy myśleli o przyszłości świata, mieli takie wizje. A wtedy zmagano się przecież z podstawowymi problemami: brakiem sanitariatów, wody, światła dziennego w izbach czy przeludnieniem. Dlatego budynki otoczone zielenią, które miały z każdej strony przepływ powietrza, świetnie wentylowane, z pięknymi widokami, stały się synonimem lepszego świata, raju na ziemi.

JAN WASZKIEWICZ: Marzenie o szklanych domach.

ZBIGNIEW MAĆKÓW: A teraz, po stu latach, naszych potrzeb nie wypełniają już wysokie budynki. Bo wysokość nie ma nic wspólnego z poziomem życia. Łazienki, dostęp do wody i światła, traktujemy jako rzeczy naturalne. Dziś ludzie zamykają się w czterech ścianach i coraz mniejszą uwagę zwracają na to, co widać z okna. Bardziej ich interesuje czy mają ochronę, czy osiedle jest bezpieczne, i kto mieszka po sąsiedzku. Dzięki internetowi, telewizji, wszystko mamy w zasięgu ręki. Rozmowa o tym, czy nowoczesne miasto ma być wysokie czy niskie jest dyskusją zastępczą.

A Sky Tower? Reklamuje się ten budynek jako przyszły symbol Wrocławia.

JAN WASZKIEWICZ: Może być iglica, może być i Sky Tower.

Może to nie będzie symbol Wrocławia, a symbol inwestora?

ZBIGNIEW SEBASTIAN: Może być. Jego prawo, jego pieniądze. ADAM CHMIELEWSKI: W Jenie jest fabryka soczewek Karla Zeissa. I Zeiss postawił w centrum miasta okrągłą wieżę. Od razu skomentowano, że jest to penis Zeissa w powiększeniu. A ja chciałbym wrócić do kilku rzeczy, które powinny być zrobione we Wrocławiu. Przede wszystkim dojazd do A-4. Trzeba apelować wszędzie, gdzie się da, aby dojazd został doprowadzony do samej autostrady, a nie kończył się na rondzie przed Strzelinem.

A poza tym?

ADAM CHMIELEWSKI: Trzeba wyburzyć budynek po podstawówce przy Kuźniczej, który przejął Uniwersytet. Mam nawet gotową propozycję, co powinno tam powstać. Należy uruchomić alternatywne, w stosunku do zatłoczonego Rynku, centrum, miejsce spotkań. Świetnie się do tego nadaje plac Staszica z pięknym parkiem, choć na razie nie jest to bezpieczne miejsce. Nie stać nas także na dwunastohektarowe wysypisko powojennych gruzów między Bardzką a Świeradowską. To jest miejsce pod supermarket czy budownictwo mieszkaniowe. To skandal, że sprzedano komuś ten teren na zjeżdżalnię narciarską. Długa lista życzeń...

ADAM CHMIELEWSKI: Jest jeszcze kilka rzeczy, które leżą mi na sercu. Wiem, że estetyka miasta to rzecz kosztowna, ale wiele miejsc we Wrocławiu jest po prostu brzydkich. W Tiranie jest słynny burmistrz, który rozdał ludziom farbę, kiedy okazało się, że nie ma sił i pieniędzy, by odnowić zniszczone budynki. Teraz Tirana podobno wygląda jak miasto z obrazu abstrakcyjnego, a barwne domy nastroją optymistycznie społeczność, która ma powody, by popadać w depresję. I ostatni wątek – sztuka w mieście. Przestrzeń publiczna Wrocławia nie jest specjalnie

przychylna ludziom. Artyści cierpią na agorafobię, bo są przepędzani z miast. U nas nie jest źle, ale sztuka dzieje się w operze, teatrze. Czasami pani Michnik wyjdzie nad Odrę z wielkim spektaklem, który przyciąga tysiące ludzi. A weźmy takie Drezno czy Cottbus. Gdziekolwiek się pójdzie, napotyka się na rzeźbę nagiej kobiety, grupy osób czy bajkowego stwora. Nasze miasto potrzebuje czegoś takiego...

Wrocław opanowały przecież dziesiątki krasnali?

ADAM CHMIELEWSKI: Krasnoludki są wspaniałe.

ZBIGNIEW MAĆKÓW: To jest żart, znak miasta i trudno będzie Sky Tower pokonać krasnala.

Warto sprawdzić, dlaczego nasz Rynek wybuchł, a ten w Poznaniu dalej jest zapyziały

JAN WASZKIEWICZ: Wróćmy do spraw generalnych. Wrocław powinien silnie postrzegać siebie jako stolicę Dolnego Śląska. Kiedy czytam enuncjacje władz miejskich, widać, że aspirujemy do metropolii, które żyją w oderwaniu od swego lokalnego zaplecza. W Europie jest ich kilka, to pierwsza liga. Trzeba pamiętać, że Wrocław w tym sensie pierwszoligowy nie jest. Miast wielkości i formatu Wrocławia nawet w Polsce jest kilka, na Starym Kontynencie prawdopodobnie kilkaset, a jeżeli patrzymy na globus, to się robią już tysiące. Miasta naszej wielkości są związane z regionem. Weźmy Monachium. To przede wszystkim stolica wolnego państwa Bawarii. I z tego czerpie siłę, rozwój oraz pozycję. Wrocław jest niezastąpiony jako koordynator spraw dolnośląskich. Gdzie mają być rozwiązywane trudne, kontrowersyjne problemy regionu? We Wrocławiu, bo

ma zaplecze intelektualne i wiele możliwości, by to zrobić.

A nie chce się podjąć takiej roli?

JAN WASZKIEWICZ: W jakimś sensie odwraca się plecami od dolnośląskiego zaplecza. Aż się prosi, aby pierwszy rząd zaproszonych na uroczystości miejskie gości stanowili burmistrzowie, prezydenci i wóldarze dolnośląskich miast. Tego nie widać, tu coś szwankuje. A przecież to przede wszystkim Dolny Śląsk dostarcza nam studentów, czy brakującej siły roboczej. Z tego Wrocław musi sobie zdawać sprawę i bardziej świadomie wypełniać funkcję stolicy silnego, zintegrowanego regionu.

Aglomeracja zamiast metropolii?

JAN WASZKIEWICZ: Miasto coraz bardziej się rozmywa. Granice administracyjne to tylko linie wyrysowane na mapie. Kto tak naprawdę wie, gdzie się kończy Wrocław? Kiedy mówimy o ujemnym saldzie migracyjnym, musimy pamiętać, że większość z opuszczających miasto ludzi wyprowadza się za jego rogatki. Buduje swe sadyby tam, gdzie jest tańszy grunt i koszty utrzymania. Infrastruktura miejska musi kosztować. O Wrocławiu trzeba myśleć w kategoriach aglomeracji. To zadanie, do którego miasto musi dorosnąć. To nie jest kwestia wyłącznie formalnych uprawnień, ale też emocji i ambicji.

Ambicji?

JAN WASZKIEWICZ: Przecież z jednej strony mamy wielkiego prezydenta, a z drugiej wójta małej miejscowości. Ale ambicje należy odłożyć na bok, kiedy natykamy się na problemy. Takie jak sprawa lotniska i Kątów Wrocławskich, które swoich planów rozwojowych nie skoordynowały z Wrocławiem. Miasto jest skazane na szerszą współpracę i musi ją prowadzić.

Miasto powinno lyknać kilka pobliskich miejscowości?

JAN WASZKIEWICZ: Nie. Jestem zwolennikiem odchudzenia Wrocławia. Gdyby z Leśnicy zrobić

samodzielną miejscowość, byłaby centrum dobrobytu jak Długołęka czy Kobierzyce. Włączona w granice Wrocławia staje się peryferyjnym osiedlem.

Wielu mówi o zagranicznych inwestorach, a ile małych i średnich firm działa we Wrocławiu? Czy wielkie koncerty nie zagrażają ich interesom?

ZBIGNIEW SEBASTIAN: Gospodarka światowa oparta jest głównie na małych i średnich firmach. A przy tym duży inwestor często ciągnie za sobą tych małych. Na przykład za hiszpańskim Fagorem przyszło bardzo wielu małych inwestorów z tego kraju.

W Dolnośląskiej Izbie Gospodarczej jest nawet koło biznesu włoskiego, które liczy dwadzieścia firm. Jedna sprzedaje sery, druga sprowadza szynkę parmeńską. To nie jest Fiat, nie Pirelli – to małe firmy, które przyjeżdżają i znajdują swoje miejsce. Na Dolnym Śląsku mamy teraz 300 tysięcy małych i wielkich firm.

Co to znaczy, że Wrocław ma być stolicą Dolnego Śląska z prawdziwego zdarzenia?

JAN WASZKIEWICZ: Na przykład to, żebyśmy mogli się łatwo przemieszczać nie tylko w granicach miasta, ale by ludzie z całego regionu mogli szybko dojechać do Wrocławia. To skandal, żeby pociągami, czy zakorkowanymi drogami jeździło się znacznie dłużej niż w dziewiętnastym wieku. Z Legnicy szynobusem czy czymś podobnym w XXI wieku powinno się dotrzeć do Wrocławia w pół godziny. Wtedy liczba ludzi, którzy korzystają z edukacyjnej, kulturalnej czy biznesowej oferty Wrocławia wzrośnie nam wielokrotnie.

Mamy pieniądze, inwestycje, setki tysięcy młodych ludzi. Cud-miód, Nic tylko przenieść się w XXII wiek. Nie ma przeszkód?

ZBIGNIEW MAĆKÓW: Są. Komunikacyjne. Jeśli chcemy być dynamicznym i elastycznym miastem, musimy dostosowywać się